

υποβαθμισμένη συνοικία του Πειραιά. Αν και οι ενδειξεις συνηγορούν στην εκδοχή του ατυχήματος, ο αστυνόμος Ράσση διατηρεί αμφιβολίες. Πολλώ δε μάλλον όταν στον Πειραιά απειλείται να ξεσπάσει εμφύλιος πόλεμος ανάμεσα σε αντίζηλες οικογένειες. Οι αιτίες είναι βαθύτερες, και η αφήγηση κάνει flashback στη Θεσσαλονίκη της εποχής της Κατοχής, για να αναζητησει ανοιχτούς λογαριασμούς.

Στην υπόθεση εμπλέκονται δύο αποκληροί, που παιζουν ο ένας τον καθηρέφη του άλλου: ο πρώην κατάδικος Σταθης, που έχει μόλις αποφυλακιστεί και επιχειρεί ένα νεο ξεκίνημα, όμως διαπιστώνεται ότι έχει ακομή να δωσει αγώνες σε πολλαπλά ρινγκ· και ο Ευκλειδής, ένας πρώην αστυνομικός με βεβαρυμένο παρελθόν, που επίσης προσπαθει να επανορθώσει, όμως ίσως κυνηγά «φαντάσματα».

Το "Rope A Dope" είναι στη θεματολογία του ένα σκληρό, πολιτικοκοινωνικό νουάρ. Στο υφος του συγγραφέα διακρίνονται καλοχωνεμένες επιρροές από το hard-boiled (Ρειμοντ Τσάντλερ, Τζέμης Ελλρόυ), από το γαλλικό polar, από τα κλασικά film-noir, από την παράδοση των pulp και των κόμικ.

Η αφήγηση, σπως ειπώθηκε, δεν είναι γραμμική, αλλά παλαντζάρει ανάμεσα στο παρόν με στο παρελθόν. Εξάλλου, ο συγγραφέας χρησιμοποιεί ως μοτο του μυθιστορήματος μια περιφήμη φράση του Ουελιάμ Φώκνερ: «Το παρελθόν δεν είναι νεκρό. Στην πραγματικότητα δεν είναι καν παρελθόν». Οι χαρακτήρες είναι καλοσχηματισμένοι, είτε πρόκειται για το διύδυμο των ξηγημένων Ράσση και Μαλτεζου, είτε για την επίσης εντιμή αστυνομικό Άλικη Χαλδαιου, είτε για τον αδισταχτό, διεφθαρμένο Ρωσσετο, διοικητή της Διωνής, είτε για τον μαχαιροβγάλτη Έντσο, είτε για τον Τούρκο και τους πιστολέρο του Ζαμπέτου. Εξίσου καλογραμμένες και «επικαιροποιημένες» οι περιγραφές που αφορούν τις γειτονιες του Πειραιά (Καμινιά κλπ.), ενώ ψυχραιμή και αλληλεγγύα είναι η ματιά του συγγραφέα στους Ρομά και στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν.

Οι μουσικές αναφορές εκτείνονται από το underground rock ως την soul του Percy Sledge ("When A Man Loves A Woman") και από εκεί στην jazz του John Coltrane και του Coleman Hawkins. Επιπροσθέτα, εύλογα δηλώνουν «παρων» κορυφαίοι Ρομά λαϊκοί τραγουδιστές όπως ο Μανωλής Αγγελόπουλος και ο Βασίλης Παίτερης.

Ο τίτλος του βιβλίου προέρχεται από το

περίφημο Rumble in the Jungle: δηλαδή τη σύγκρουση του Μοχάμεντ Άλι με τον Τζορτζ Φόρμαν για τον παγκόσμιο τίτλο στα βαραία βάρη της πυγμαχίας (Κινσάσα, τότε Ζαΐρ, 30 Οκτωβρίου του 1974). Πριν από τον αγώνα, ελάχιστοι έδιναν πιθανότητες στο τριανταύχρονο Άλι (δηλαδή σχετικά μεγάλο σε ηλικία για τα δεδομένα της πυγμαχίας) απέναντι στον νεαρότερο και δυνατότερο Φόρμαν. Ο Άλι αγωνιστήκε εξυπνα, με τη στρατηγική που ονομάστηκε rope-a-dope, δηλαδή καθηλωμένος στα σχοινιά του ρινγκ για να απορροφά σχετικά ανωδυνά τα χτυπήματα του αντιπάλου του. Τον κούρασε, αντεπιτέθηκε στον ογδού γύρο και τελικά νικήσε με νοκ-άουτ. Στο μυθιστόρημα, η αναφορά στον Άλι εξυπηρετεί ακριβώς στην ανάδειξη ενός outsider.

Το "Rope A Dope" δεν διατίθεται στα βιβλιοπωλεία.

Για επαφή: diontsaglis@hotmail.com
(ΘΜ)

ΚΛΑΙΡΗ ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Ο βασιλιάς πεθαίνει πάντα τελευταίος
Εκδόσεις Ψυχογιός

ΒΙΒΛΙΟ

Οι ιδιοτυπες σχέσεις αγάπης και μισους ανάμεσα σ' έναν συγγραφέα αστυνομικής λογοτεχνίας και τον πιο επιτυχημένο του ντετέκτιβ, χωρίς να είναι σπάνιες, δεν αποτελούν κανόνα. Γνωστή είναι η αντιπάθεια που έτρεφε η Λγκαθα Κριστί για τον Πουαρό, εναντίον του οποίου είχε επανειλημμένα εκστομίσει αιχμηρά σχόλια, λες και ο βέλγος ντετέκτιβ ήταν δημιουργήμα κάποιου άλλου! Όσο για τον πατέρα της αστυνομικής λογοτεχνίας, σταν ο Αρθουρ Κόναν Ντόιλ «βαρέθηκε» το διάστημα τέκνο του, τον θρυλικό Σέρλοκ Χολμς, αποφάσισε, δια χειρος του μαθηματικού Μοριάρτι, να τον δολοφονήσει,. Στη συνέχεια μετανοήσε πικρά και αναγκάστηκε, κατώ από την ασφυκτική πίεση του αναγωνιστικου του χοινού να τον επαναφέρει στη ζωή.

Ανάλογη ήταν και η περιπέτεια της Λουνά Μάρκος, μιας επιτυχημένης συγγραφέως αστυνομικών ιστοριών που γεννήθηκε από την πέννα της Κλαιρης Θεοδώρου. Όταν η Λουνά βαρέθηκε τον «Βασιλία», τον αστυνομικό που πρωταγωνιστήσε σε δεκάδες ευπώλητες ιστορίες της, η δημιουργός του αποφάσισε να δωσει τέλος στη ζωή του. Το

πολάρ

έπραξε μάλιστα εν κρυπτώ, μετερχόμενη διαφόρων τεχνασμάτων αφού ήταν βέβαιο ότι ο εκδότης και οι επιμελητές της θα έκαναν οτιδήποτε για να την αποτρέψουν.

Στο μυθιστόρημα της Κλαίρης Θεοδώρου, Ο Βασιλιάς πεθαίνει πάντα τελευταίος έχουμε πολλαπλά επίπεδα: Η πραγματική συγγραφέας Θεοδώρου βάζει την επινοημένη συνάδελφο της Λούνα να σκοτώσει τον «Βασιλιά», τον επινοημένο σε δεύτερο βαθμό ήρωά της. Αυτό έχει ως συνέπεια – όπως και στην περίπτωση του Ντόι – την κατάχρυψη πτώση της δημοτικότητας της Λούνα. Οι πωλήσεις κατακρημνίζονται, ο εκδότης είναι έξαλλος ενώ η συγγραφέας αρχίζει να δέχεται υβριστικές και ενιοτες απειλητικές επιστολές.

Για να σώσει την κατάσταση η Λούνα συμφωνεί με τον σύζυγο της – με τον οποίο έχουν ξεκινήσει την διαδικασία διαζυγίου – να σκηνοθετήσουν την εξαφάνισή του. Όμως η ιστορία που σκάρωσε με ξεχωριστή μαεστρία η κυρία Θεοδώρου έχει πολλά διαδοχικά και αλληλοαναιρούμενα στρώματα: Τίποτα δεν είναι όπως φαίνεται, καμιά «αλήθεια» δεν αντέχει περισσότερο από μερικές σελίδες, οι ανατροπές είναι διαδοχικές και απροσδόκητες. Καθώς η ιστορία – ένα εξαιρέτο μείγμα θρίλερ και μυστηρίου – εξελίσσεται προς τα εμπρός, η συγγραφέας μας οδηγεί και σ' ένα ξεφύλλισμα προς τα πίσω. Ανοιχτές πληγές, τραύματα παιδικής ηλικίας, οικογενειακές εντάσεις (για να χρησιμοποιήσουμε έναν ήπιο όρο) έρχονται να φωτίσουν από πολλές διαφορετικές όψεις την ιστορία που οδεύει δι' ελέου και φόβου – και σπάνια αυτοί οι όροι είναι τόσο εντυπωσιακά ακριβείς – προς μια αναπάντεχη κάθαρση.

Εξαιρετικό ενδιαφέρον παρουσιάζει το πολυεπίπεδο εγχείρημα μιας αστυνομικής συγγραφέως να αφηγηθεί την ιστορία μιας επινοημένης συναδέλφου της, που έχει ως κίνητρο την διάσωση της σταδιοδρομίας της. Το Ο βασιλιάς πεθαίνει πάντα τελευταίος είναι ένας πετυχημένος συνδυασμός hardboiled, νουάρ, κλασικού αστυνομικού και θρίλερ που ο αναγνώστης θα δυσκολευτεί ν' αφήσει από τα χέρια του πριν φτάσει στην τελευταία σελίδα.

(TM)

ΑΝΤΡΕΪ ΚΟΥΡΚΟΦ

Γκρίζες μέλισσες

Καστανιάτης, 2022

Ο συνταξιούχος και βιρτουόζος μελισσοκόμος Σεργκέι Σεργκιέβιτς ή «Γκρίζος» είναι ένας από τους δύο εναπομείναντες κατοίκους του χωριού Μάλαγια Σταρογκράντοφκα που βρίσκεται σε μια διαφιλονικούμενη περιοχή της Ουκρανίας. Ο πόλεμος έχει κυριολεκτικά ρημάξει την ουκρανική επικράτεια και έχει φέρει τον πληθυσμό της σε πρωτοφανή αδιέξοδα κυριολεκτικής αλλά και ψυχικής επιβίωσης. Στο ίδιο χωριό κατοικεί και ο πρώην συμμαθητής του Σεργκιέβιτς, ο Πάσκα, με τον οποίο οι σχέσεις υπήρξαν τεταμμένες – ήδη από το δημοτικό σχολείο. Οι περιστάσεις τους έχουν φέρει χοντά, σε μια σχεδόν καθημερινή επικοινωνία, αφού ο καθένας με τον τρόπο του μπορεί να εξυπηρετήσει τον άλλο για ζητήματα τροφής, επισκευών και επικοινωνίας. Στον δύσκολο ουκρανικό χειμώνα όμως, πολλά μπορούν να προκύψουν: από ένα πτώμα στρατιώτη που κείται ακάλυπτο σε κοινή θέα και την επίσκεψη ενός άλλου στρατιώτη, του Πετρό, στο σπίτι του Σεργκιέβιτς. Ο ίδιος θα επισκεφθεί και τη γρια-Νάστια για να ανταλλάξει το μέλι του με λίγο λαρδί και να χαρίσει μερικές καραμέλες στα μικρά γειτονόπουλά της που πιστεύουν ότι ο Αγιος Βασίλης κρατά όπλο και φορά σκουλαρίκι. Εν μέσω πολεμικών συρράξεων, ο Σεργκιέβιτς θα αποφασίσει ότι με την άνοιξη τα μελίσσια του θα πρέπει να μετακινηθούν. Σύντομα, θα ξεκινήσει ένα δύσκολο ταξίδι για να βρει τον Αχτιόμ, τον οποίο είχε συναντήσει σε ένα μελισσοκομικό συνέδριο στο Σλαβιάνσκ. Οι συγκυρίες, η γνωριμία του με την Αϊσέ και ο παραλογισμός του πολέμου θα αναπλαισιώσουν την αντίληψη του Σεργκιέβιτς για τη ζωή του και την επιβίωση των μελισσών του που πλέον έχουν γίνει γκρίζες. Μήπως όλα αυτά γίνονται «για να παρακολουθούν εμένα και τον πόλεμο μας»; αναρωτιέται πριν καταλήξει σε ένα αυτοκαταστροφικό μα και εν τέλει λυτρωτικό διάβημα.

Το βιβλίο του Κούρκοφ αναπτύσσεται σε 74 σύντομα κεφάλαια, μέσα στα οποία παρουσιάζεται, άλλοτε με νύξεις, άλλοτε ξεκάθαρα, η μετασοβιετική αγωνιώδης περιπέτεια ενός χαρακτήρα με μια αμφιλεγόμενη ταυτότητα, αρκετά μπερδεμένα συναισθήματα και ένα λίαν αμφίβολο μέλλον – τουλάχιστον για